

Sygn. akt I C 244/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Choczaj

Protokolant: Kinga Brocka

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2023 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko T. M. i M. M.

o zapłatę

zasądza solidarnie od pozwanych T. M. i M. M. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę:

75 893,48 zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote 48/100), w tym kwotę:

- 59 152,27 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto pięćdziesiąt dwa złote 27/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości maksymalnych ustawowych odsetek za opóźnienie, liczonymi od dnia 2 maja 2023 roku do dnia zapłaty,

- 7 897,88 zł (siedem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt siedem złotych 88/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia 8 grudnia 2022 roku do dnia zapłaty,

- 8 781,33 zł (osiem tysięcy siedemset osiemdziesiąt jeden złotych 33/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia 2 maja 2023 roku do dnia zapłaty,

- 62,00 zł (sześćdziesiąt dwa złote) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia 8 grudnia 2022 roku do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanym prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku,

9 212,00 zł (dziewięć tysięcy dwieście dwanaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

wyroкови w pkt 1 a do kwoty 1 800,00 zł nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 244/23

UZASADNIENIE

(...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty

w postępowaniu upominawczym i orzeczenie, że pozwani T. M.

i M. M. są zobowiązani zapłacić solidarnie na jego rzecz kwotę 75 893,48 zł, w tym kwotę: 59 152,27 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, licząc od 2 maja 2023 r. do dnia zapłaty; 7 897,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, tj. od 8 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty; 8 781,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 2 maja 2023 r. do dnia zapłaty; 62,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, a zatem od 8 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, kosztów poniesionych w elektronicznym postępowaniu upominawczym w wysokości 876,00 zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

W razie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty lub przekazania sprawy do rozpoznania w trybie zwykłym, powód wniósł o orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu.

Zarządzeniem z 12 maja 2023 r. Przewodniczący stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Pozwani uznali powództwo do kwoty 1 800,00 zł, w pozostałej części wnieśli o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

K. M. 17 marca 2021 r. zawarł z (...) Bank S.A.

z siedzibą w W., w którego prawa i obowiązku wstąpił powód, umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...) na kwotę 59 491,74 zł. Kredyt ten został udzielony na 120 miesięcy. Miał być spłacany w równych ratach, z których pierwsza miała być ratą wyrównawczą. Ostatnia rata miała zostać spłacona do 17 marca 2031 r. Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 7,20 % w stosunku rocznym, (RRSO wynosiło 13,9 %). Całkowita kwota do zapłaty, ustalona w dniu zawarcia umowy wyniosła 83 627,52 zł, **(dowód: wydruk KRS - k. 11 - 13; decyzja BFG - k. 14 - 26; uchwała - k. 27 - 28; umowa - k. 34 - 41).**

Umowę podpisał K. M., natomiast za bank jego pełnomocnik A. K., **(dowód: umowa - k. 34 - 41).**

Kredyt został zaciągnięty na potrzeby konsumpcyjne kredytobiorcy i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Część kredytu w wysokości 3 000,00 zł została przeznaczona na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych i przekazana na rachunek K. M.; część w wysokości 12 764,00 zł została przeznaczona na spłatę kredytu zaciągniętego w Banku (...) S.A. Centrala w B. (...); część w wysokości 27 405,00 zł - na spłatę kredytu zaciągniętego w Banku (...) S.A.; część w wysokości 3 300,00 zł - na spłatę kredytu zaciągniętego w Banku (...) S.A.; część w wysokości 13 022,74 zł - na pokrycie prowizji za udzielenie kredytu, **(dowód: wniosek o udzielenie kredytu - k. 29 - 33; umowa - k. 34 - 41).**

Zgodnie z § 7 umowy w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu przez kredytobiorcę zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy, bank pobierał od kwoty niespłaconych w terminie zobowiązań podwyższone odsetki,

w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Pobierane były począwszy od dnia następującego po wynikającym z umowy i wskazanym w harmonogramie spłat w terminie wymagalności danego zobowiązania pieniężnego, aż do dnia spłaty tego zobowiązania, **(dowód: umowa - k. 34 - 41).**

W razie niewywiązania się przez kredytobiorcę z obowiązków wynikających z postanowień niniejszej umowy, bank był uprawniony do zlecenia windykacji wierzytelności banku osobie prawnej lub fizycznej wykonującej te czynności na zlecenie banku. Kredytobiorca, niezależnie od kosztów naliczonych od zadłużenia przeterminowanego opisanych wyżej, miał zostać obciążony

m.in. kosztami postępowań sądowych i egzekucyjnych, **(dowód: umowa - k. 34 - 41; formularz informacyjny - k. 42 - 46)**.

Zgodnie z treścią umowy, bank był uprawniony do rozwiązania umowy z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia w razie: opóźnienia kredytobiorcy z zapłatą pełnej raty wynikającej z harmonogramu spłat, za co najmniej jeden okres płatności - pod warunkiem wezwania kredytobiorcy przez bank do zapłaty zaległości w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych i braku spłaty zaległości w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych i braku spłaty zaległości w odpowiedzi na to wezwanie we wskazanym przez bank terminie; niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu; braku realizacji celu kredytowania, w szczególności braku całkowitej spłaty kredytów, na które miał zostać przeznaczony; wprowadzenie banku w błąd co do tożsamości kredytobiorcy poprzez podanie nieprawdziwych danych osobowych; wprowadzenie banku w błąd przez złożenie dokumentów lub przedstawienie informacji, które okazały się niezgodne ze stanem rzeczywistym; utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę. Po upływie okresu wypowiedzenia kredytobiorca był zobowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami i kosztami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu, **(dowód: umowa - k. 34 - 41; formularz informacyjny - k. 42 - 46)**.

K. M. zmarł 6 czerwca 2021 r. w P.. Spadek po nim - na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza - nabyli jego rodzice T. M. i M. M., **(dowód: kserokopia aktu poświadczenia dziedziczenia - k. 47 - 48)**.

Ponieważ pozwani, jako spadkobiercy K. M., nie podjęli się spłaty kredytu, bank wystosował do nich wezwania do zapłaty kwoty 10 333,09 zł w terminie 14 dni roboczych od dnia doręczenia wezwania - pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jednocześnie bank poinformował pozwanych o możliwości złożenia w tym samym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia, którego formularz przekazał wraz z wezwaniem. Pozwany otrzymali te wezwania 7 lipca 2022 r., **(dowód: wezwania do zapłaty wraz z wydrukiem z elektronicznego monitoringu przesyłek - k. 49 - 62)**.

Ponieważ powyższy termin upłynął bezskutecznie, bank złożył pozwanym oświadczenie o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy kredytu z zachowaniem okresu wypowiedzenia. Poinformował również, że w następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia całość środków kredytowych wraz z odsetkami i kosztami staje się wymagalna i podlegała natychmiastowemu zwrotowi. Oświadczenia te pozwani otrzymali 12 sierpnia 2022 r., **(dowód: oświadczenia wraz z wydrukiem z elektronicznego monitoringu przesyłek - k. 63 - 70)**.

Pismem z 10 października 2022 r. bank wystosował do pozwanych ostateczne wezwania do zapłaty, w których wskazał, iż zadłużenie z tytułu przedmiotowej umowy wynosi 59 152,27 zł z tytułu kapitału kredytu; 7 897,88 zł z tytułu odsetek umownych; 649,54 zł z tytułu odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej; 62,00 zł z tytułu kosztów i opłat za czynności banku związane z bieżącą obsługą. Wezwanie to zostało doręczone pozwanym 14 października 2022 r., **(dowód: ostateczne wezwania do zapłaty wraz z wydrukiem z elektronicznego monitoringu przesyłek - k. 71 - 77)**.

W dniu 2 maja 2023 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg banku nr (...), w którym wskazał, że posiada wierzytelność w stosunku do pozwanych z tytułu umowy pożyczki w wysokości 76 769,48 zł, na którą składa się: kapitał w wysokości 59 152,27 zł; niespłacone odsetki umowne kapitałowe naliczone według stopy procentowej 14,03 % od 17 maja 2021 r. do 2 maja 2023 r. w wysokości 7 897,88 zł; niespłacone odsetki za opóźnienie naliczone według stopy procentowej 24,50 % od dnia 17 maja 2021 r. do 1 maja 2023 r.

w wysokości 8 781,33 zł; koszty windykacyjne w wysokości 876,00 zł oraz opłaty i prowizje w wysokości 62,00 zł, **(dowód: wyciąg z ksiąg banku - k. 77)**.

Do chwili obecnej pozwani nie uregulowali zadłużenia wynikającego z przedmiotowej umowy, **(bezsporne)**.

Pozwany T. M. jest osobą schorowaną, nie może pisać. Upoważnił żonę M. M. m. in. do reprezentowania go przed sądem, **(dowód: pełnomocnictwo - k. 154 - 157)**.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które Sąd uznał w całości za wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy należy stwierdzić, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z treścią art. 353 § 1 zd. 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Natomiast art. 69 ust. 1 prawa bankowego stanowi, że przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Pozwani uznali powództwo do kwoty 1 800,00 zł, w pozostałym zakresie kwestionowali powództwo. Ponadto podnieśli, iż przyjęli spadek po zmarłym synu z dobrodziejstwem inwentarza.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż sprawie niespornym jest, że doszło do zawarcia umowy kredytu przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W..

W dalszej kolejności należy stwierdzić, że powód wykazał swoje roszczenie dokumentami złożonymi do sprawy. Wysokość zobowiązania potwierdza umowa i wyciąg z ksiąg bankowych. Natomiast pozwani nie przedstawili dowodu, z którego wynikałoby, że wierzycielność nie istnieje lub jest niższa niż dochodzona.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowy wynika, że bank prawidłowo wypowiedział umowę kredyty, wcześniej wzywając pozwanych do zapłaty

i informując ich o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, załączając również formularz tego wniosku. Przedstawił na to stosowne pisma, dowody ich doręczenia i pełnomocnictwa dla osób, które je podpisały. Trzeba dodać,

że w momencie złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu pozwani nie wykonywali warunków umowy - opóźniali się w spłacie swojego zobowiązania, co wynika

z wezwania do zapłaty. Należy także zauważyć, że z treści oświadczenia

o wypowiedzeniu jednoznacznie wynika, że bank wypowiedział umowę o kredyt. Nawet gdyby uznać hipotetycznie, że wypowiedzenie zastrzegало warunek,

to jednak zostało przez powoda uczynione na korzyść pozwanego, dawało

mu bowiem możliwość doprowadzenia do kontynuacji stosunku kredytowego,

co w przypadku wypowiedzenia bezwarunkowego nie byłoby możliwe. Z tego samego względu oświadczenie banku nie mogło stwarzać jakiegokolwiek niepewności w sytuacji prawnej pozwanych, (patrz: wyrok Sądu Najwyższego

z 8 września 2016 r., II CSK 750/15 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 5 września 2017 r., I ACa 102/17).

Nie można jednak pominąć specyfiki prawa spadkowego, w szczególności zaś faktu odgraniczenia odpowiedzialności pozwanych z tytułu dziedziczenia

po zmarłym K. M. z dobrodziejstwem inwentarza. Zgodnie

z przepisem art. 922 § 1 k.c., prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej. Pozwani, jako spadkobiercy K. M., ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe zmarłego, w tym za dług wynikający

z umowy kredytu z 17 marca 2021 r. W myśl przepisu art. 1034 § 1 k.c. do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Natomiast według art. 1031 § 2 k.c. w razie przyjęcia spadku

z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca

podstępnie pominął w wykazie inwentarza lub podstępnie nie podał do spisu inwentarza przedmiotów należących do spadku lub przedmiotów zapisów windykacyjnych albo podstępnie uwzględnił w wykazie inwentarza lub podstępnie

podał do spisu inwentarza nieistniejące długi. Jak podkreśla się w komentarzach w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, odpowiedzialność spadkobiercy za długi spadkowe ograniczana jest do określonej kwoty. Oznacza to, że odpowiada on wyłącznie do wartości czynnej spadku ustalonej

w inwentarzu. Przepis art. 319 k.p.c. stanowi natomiast, jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo, zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Mając na uwadze powyższe rozważania należy wskazać, że rolą Sądu

w niniejszym postępowaniu nie jest ustalenie wartości majątku spadkowego. Pozwani nie przedstawili na fakt wartości czynnej spadku żadnego dowodu. Zatem Sąd rozstrzygając niniejszą sprawę zasądził całość długu, ponieważ spadkobiercy wstąpili w całość praw i obowiązków zmarłego. Ich odpowiedzialność jest jedynie ograniczona. Zatem

Sąd w sentencji wyroku uwzględnił to ograniczenie i zastrzegł prawo do powołania się na to ograniczenie na wypadek postępowania egzekucyjnego (art. 319 k.p.c.). W takiej sytuacji wierzyciel będzie mógł - po uzyskaniu tytułu

wykonawczego - prowadzić egzekucję do wysokości majątku wchodzącego do spadku, a wynikającego z wykazu inwentarza. Pozwani jednak co do zasady odpowiadają całym swoim majątkiem, aczkolwiek jedynie do

wysokości stanu czynnego spadku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w pkt 1a wyroku, na podstawie wyżej wymienionych przepisów prawa bankowego i kodeksu cywilnego

w zw. z uregulowaniami zawartymi w przedmiotowej umowie o kredyt.

O odsetkach Sąd orzekł, jak w punkcie 1 a wyroku, na podstawie art. 481 k.c. i art. 482 k.c. w zw. z uregulowaniami przedmiotowej umowy o kredyt.

O kosztach procesu należnych powodowi orzeczono, jak w pkt 1 b wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Za stronę przegrywającą sprawę uznać należało pozwanych, z tego też względu zasądzono od nich kwotę 9 212,00 zł, na którą składa się kwota: 3 795,00 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu (w tym kwota 876,00 zł opłaty uiszczonej w elektronicznym postępowaniu upominawczym), kwota 5 400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, która została ustalona na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn., Dz. U. z 2023 r. poz. 1935) i kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Ponieważ pozwani częściowo uznali powództwo, Sąd nadał wyrokowi w pkt 1 a rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1 800,00 zł, na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c.